

MEMÒRIA GENERAL DEL PROJECTE D'ORDRE PER LA QUAL S'ESTABLEIX EL CURRÍCULUM DE LA FORMACIÓ INSTRUMENTAL PER A LES PERSONES ADULTES

1. JUSTIFICACIÓ DE LA NECESSITAT DE LA DISPOSICIÓ REGLAMENTÀRIA I ADEQUACIÓ ALS FINS QUE ES PERSEGUEIXEN

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOE), estableix a l'article 66 que l'educació de persones adultes té la finalitat d'oferir a totes les persones més grans de divuit anys la possibilitat d'adquirir, actualitzar, completar o ampliar els seus coneixements i aptituds per al seu desenvolupament personal i professional.

D'acord amb la mateixa Llei, les persones adultes que vulguin adquirir les competències i els coneixements corresponents a l'educació bàsica han de comptar amb una oferta adaptada a les seves condicions i necessitats.

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, estableix en l'article 69.2 que els programes d'educació d'adults i les accions formatives corresponents han d'incloure, si més no, els àmbits de l'educació general i l'accés al sistema educatiu, que comprèn les competències bàsiques, els ensenyaments obligatoris i la preparació per a l'accés a les diverses etapes del sistema educatiu.

Els ensenyaments de formació instrumental que es regulen en aquesta proposta d'Ordre i que s'inclouen en la formació bàsica de persones adultes, segons dictamina la Llei 3/1991, de 18 de març, de formació d'adults, tenen com a referents els de l'educació primària.

El currículum de formació instrumental que s'està desenvolupant en els centres de formació de persones adultes està regulat pel Decret 213/2002, d'1 d'agost. Atesos tots els canvis normatius i socials que s'han produït al llarg d'aquests darrers 20 anys, és necessari actualitzar-lo per tal de donar una resposta formativa adient als destinataris i alhora adequar-ne l'estructura, els continguts i la metodologia a les noves realitats.

En aquest sentit, d'acord amb la legislació vigent, les competències clau establertes pel Consell d'Europa i les referències internacionals de la Unió Europea, cal que el nou currículum tingui un plantejament competencial i que els continguts i els criteris d'avaluació es relacionin amb les fites dels ODS 4 i 5 de l'Agenda 2030.

L'estructura, organització i continguts curriculars de l'actual cicle de formació instrumental per a persones adultes no donen resposta a la diversitat de necessitats i perfils de la població adulta (tant al conjunt de població analfabeta o amb importants mancances formatives, com a l'alumnat que es prepara per poder cursar l'educació secundària per a persones adultes), ni s'adequa a les necessitats emergents del present context socioeconòmic, multicultural, globalitzat i en evolució constant. Aquests estudis s'adrecen a la població adulta en situació

més vulnerable (persones nouvingudes, joves migrats sols i persones d'edat avançada) i són necessaris perquè permeten assolir unes competències mínimes, equiparables a les dels estudis d'educació primària, que els faciliten la integració i la participació social, una millor convivència en l'entorn actual, la inserció laboral i el desenvolupament de la pròpia autonomia. Segons l'IDESCAT, el 10% de la població de més de 16 anys no té estudis o no sap llegir o escriure (2011).

Les 280 hores anuals del primer nivell del currículum actual són insuficients per poder alfabetitzar l'alumnat amb garanties d'èxit i a la vegada facilitar-ne la continuïtat formativa. Es requereixen més hores en els nivells més baixos i flexibilitzar l'estructura de tot el cicle de formació instrumental per facilitar la conciliació dels estudis amb la vida personal i laboral i evitar l'abandonament prematur.

Així mateix, l'alumnat que cursa el 3r nivell actual (350 hores) i finalitza de forma satisfactòria el cicle, no assoleix un nivell suficient que li faciliti la transició a l'educació secundària per a les persones adultes amb garanties d'èxit.

L'actual ordenació curricular de la formació instrumental tampoc no considera el context en què vivim, multilingüe, digital i globalitzat. No inclou coneixements bàsics de llengua anglesa ni el desenvolupament de la competència digital, totalment imprescindibles per a la integració social i laboral en el món actual.

A més a més, tampoc no contempla els ODS de l'Agenda 2030 ni els referents normatius i les recomanacions europees que estableixen com a fites l'assoliment de les competències clau. També presenta una estructura horària anual i tancada que no permet ampliar o intensificar les hores lectives, la qual cosa dificulta l'assoliment dels objectius i genera un alt volum d'abandonament escolar.

Així mateix, no està actualitzat d'acord amb la LOE ni en la línia dels nous projectes d'ordenació curricular de l'educació bàsica del Departament d'Educació, que tenen com a base l'aprenentatge competencial, l'educació en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, la perspectiva de gènere, els avenços en psicologia i neurociència i els nous models educatius i metodologies d'aprenentatge.

Per tots aquests motius és necessari actualitzar el currículum i donar una resposta a les necessitats reals de l'alumnat, promoure la continuïtat formativa i permetre, a la vegada, una organització més flexible que s'adapti als diferents ritmes i necessitats.

Aquest projecte d'Ordre actualitza els ensenyaments de formació instrumental per a les persones adultes a les necessitats i demandes de la societat d'avui i de futur, proposa una ordenació curricular que faciliti i potenciï la formació de les persones adultes partint de la idea d'individu ja socialitzat amb un bagatge que pot ser molt divers i que pot influir molt en la manera d'aprendre. D'altra banda, en les persones adultes l'interès per la formació és una decisió personal, no obligatòria i, generalment, no constitueix la seva activitat principal, fet que incideix en el temps que poden dedicar a l'estudi. És per aquests motius que cal planificar els ensenyaments amb una estructura flexible que permeti adaptar-se a la diversitat d'interessos, ritmes i estils d'aprenentatge.

Per tal d'adaptar-se a la realitat de les persones adultes i als perfils d'alumnat que necessiten o actualment estant cursant aquest ensenyament, la proposta de nou currículum també es planteja amb una distribució i estructura flexible per donar resposta a l'accessibilitat (distribució horària i modalitat formativa) i als diferents ritmes d'aprenentatge (plantejament del currículum en dos cicles distribuïts en dos nivells cadascun).

2. MARC NORMATIU EN QUÈ S'INSEREIX EL PROJECTE DE DISPOSICIÓ REGLAMENTÀRIA

El projecte d'Ordre s'insereix en el marc normatiu que regula el sistema educatiu de Catalunya, establert per:

- Estatut d'autonomia aprovat per la Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol de 2006.
- Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE), modificada per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre (LOMLOE).
- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.
- Llei 3/1991, de 18 de març, de formació d'adults.
- Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística.
- Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.
- Decret 155/2010, de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent.
- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

Així mateix, des del punt de vista formal, aquesta iniciativa dona compliment als principis generals per a la millora de la qualitat normativa, establerts en la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern i es tramita d'acord amb la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya i amb la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

3. RELACIÓ DE DISPOSICIONS AFECTADES, TAULA DE VIGÈNCIES I DEROGACIONS RESULTANTS

A l'entrada en vigor de la present proposta quedarà derogat el capítol 2 del Decret 213/2002, d'1 d'agost, pel qual s'estableix l'ordenació curricular de la formació bàsica de les persones adultes. La resta de l'articulat del Decret 213/2002 ja està derogat pel Decret 161/2009, de 27 d'octubre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

L'Ordre BEF/267/2003, de 3 de juny, que regula l'organització de les proves específiques per a l'obtenció del certificat de formació instrumental per a persones de més de 18 anys, quedarà afectada en el sentit que s'haurà de revisar la regulació de les proves lliures per a l'obtenció del certificat de formació instrumental d'acord amb el nou currículum de formació instrumental. Aquesta Ordre BEF/206/2003, a la vegada, està modificada per l'Ordre BEF/450/2003, de 7 de novembre, de modificació de l'Ordre BEF/267/2003, de 3 de juny, per la qual es regulen les proves específiques per a l'obtenció del certificat de formació instrumental per a persones majors de divuit anys.

4. COMPETÈNCIA DE LA GENERALITAT SOBRE LA MATÈRIA

L'Estatut d'autonomia de Catalunya determina, a l'article 131.1, que correspon a la Generalitat de Catalunya, en matèria d'ensenyament no universitari, la competència exclusiva dels ensenyaments postobligatoris que no condueixen a l'obtenció d'un títol o d'un certificat acadèmic amb validesa a tot l'Estat i sobre els centres docents en què s'imparteixin aquests ensenyaments.

La Llei 3/1991, de 18 de març, de formació d'adults, estableix el marc general de la formació permanent d'adults, i a la disposició final autoritza el govern i els consellers competents per raó de la matèria perquè dictin les normes reglamentàries per al desenvolupament d'aquesta Llei.

5. PERSONES I ENTITATS QUE HAN PARTICIPAT EN LA CONSULTA PÚBLICA PRÈVIA PER A L'ELABORACIÓ DE LA PROPOSTA DE DECRET

A efectes de participació ciutadana i consulta pública prèvia d'acord amb l'article 133 de la Llei 39/2015 i l'article 66 bis de la Llei 26/2010, la Direcció General d'Innovació, Digitalització i Recerca Educativa n'ha fet difusió mitjançant el portal Participa Gencat des del dia 3 de desembre de 2021 fins al dia 2 de gener de 2022.

Durant aquest període, la participació en aquesta consulta prèvia a la tramitació de la modificació ha estat d'un total de 4 aportacions, a les quals s'han donat les següents respostes:

Origen	CFA Canovelles
Proposta	Treballar de manera semipresencial o a distància Els alumnes d'instrumental, durant els primers cursos, no tenen els coneixements ni els instruments necessaris per poder fer un treball semipresencial o a distància.
Resposta	En l'actual currículum del cicle de formació instrumental ja es contemplen aquestes dues modalitats formatives, a més a més de la presencial. Cal mantenir-les totes tres en la nova proposta, tot deixant a cada centre l'opció d'oferir aquelles que millor s'adaptin al seu projecte educatiu i al perfil de l'alumnat.

Origen	CFA Canovelles
Proposta	Llengua anglesa en el currículum d'instrumental Considerem, com a mestres d'adults, que la llengua anglesa no s'ha d'incloure en el currículum perquè ja estan fent una segona llengua d'aprenentatge.
Resposta	Amb la proposta de nou currículum es pretén que l'alumnat tingui més facilitats d'incorporació laboral i també que pugui accedir amb garanties d'èxit a altres etapes educatives (per exemple, al cicle d'educació secundària per a persones adultes o al CAM). Per aquest motiu es considera necessari incloure una iniciació a la llengua anglesa.

Origen	CFA Maria Verdaguer
Proposta	La nova proposta dona resposta a les necessitats educatives Creiem que l'alumnat ha canviat molt en els darrers anys, per això cal una revisió i modificació del currículum. Però ens manca informació més detallada quant als continguts, els cicles i nivells per poder determinar si la proposta respon o no a les necessitats que se'n deriven del nou perfil d'alumnat que tenim a les aules. Caldria revisar si els continguts són adequats i suficients per a la transició als ensenyaments als quals volen accedir posteriorment (GESO, Català B1, Castellà B1, CAM...).
Resposta	La proposta de nou currículum estarà sotmesa al tràmit d'informació pública i es podran fer més aportacions. Amb la proposta de nou currículum es pretén que l'alumnat tingui més facilitats d'incorporació laboral i també que pugui accedir amb garanties d'èxit a altres etapes educatives (per exemple, al cicle d'educació secundària per a persones adultes o al CAM).

Origen	CFA Maria Verdaguer
Proposta	Competències transversals: digital i personal, social i laboral Cal posar molt d'èmfasi en aquestes dues competències. Perquè tot l'alumnat pugui ser capaç de tenir unes mínimes competències i que els permeti ser autònoms (demanar cita prèvia mitjançant el mòbil, escanejar codis QR...). Cal reforçar la cohesió social i l'accés al món laboral. És a les escoles d'adults on s'haurien de sentir participants d'una societat inclusiva, acollidora i diversa, i on poden adquirir les competències que els manquen per poder accedir al món laboral regularitzat.
Resposta	Es pretenen incorporar aquestes dues competències per donar resposta a aquestes necessitats del context socioeconòmic actual.

Durant els mesos anteriors a l'inici de la tramitació de la nova regulació s'ha produït un intens debat amb participació del sector docent. En concret, es va constituir un grup de treball format per professorat de persones adultes que s'ha encarregat de la revisió de la proposta de currículum. Per tant, no s'ha considerat convenient obrir un debat participatiu a l'inici de la tramitació del procediment, en el sentit previst en l'article 69.1 de la Llei 19/2014.

No obstant això, la participació ciutadana en aquesta iniciativa normativa es garanteix durant tota la tramitació, mitjançant la consulta pública prèvia a què s'ha sotmès el projecte, d'acord amb l'anteriorment esmentat, i els tràmits d'audiència i informació pública.

D'igual manera, el projecte s'haurà de sotmetre al tràmit específic d'aprovació per part del Consell Escolar de Catalunya, com a organisme superior de consulta i participació dels sectors afectats en la programació general de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit de la Generalitat (article 171 de la Llei 12/2009), en què tenen representació el professorat de nivells educatius no universitaris, els pares i mares d'alumnes, els alumnes, el personal d'administració i serveis dels centres, els titulars de centres privats, les centrals i organitzacions sindicals, les organitzacions patronals, els moviments de renovació pedagògica, l'Administració educativa, l'Administració local, les Universitats, personalitats de prestigi en el camp de l'educació, l'Institut d'Estudis Catalans, els col·legis professionals, el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya i els consells escolars territorials (entre els quals s'hi inclou el consell escolar municipal de la ciutat de Barcelona que, atesa la seva singularitat, té aquesta consideració d'acord amb la disposició addicional tercera de la Llei 12/2009).

6. RELACIÓ MOTIVADA DE LES PERSONES I LES ENTITATS A LES QUALS S'ATORGARÀ EL TRÀMIT D'AUDIÈNCIA

S'especifiquen a continuació les entitats per a les quals s'atorga el tràmit d'audiència. Es considera que tenen interessos directament o indirectament afectats per la matèria:

- Consell Escolar de Catalunya

- Institut Català de les Dones
- Institut Obert de Catalunya (IOC)
- Agrupació Escolar Catalana (AEC)
- Associació de Professionals de Serveis Educatius de Catalunya (APSEC)
- Confederació de Centres Autònoms d'Ensenyament de Catalunya (CCAEC)
- Federació Catalana de Centres d'Ensenyament (FCCE)
- Associació de Directius de l'Educació Pública de Catalunya (AXIA)
- Associació d'Inspectors d'Educació de Catalunya (AIEC)
- Col·legi de Pedagogs de Catalunya (COPEC)
- Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya (FMRPC)
- Associació de Mestres Rosa Sensat
- Comissions Obreres de Catalunya (CCOO)
- Unió General de Treballadors de Catalunya (UGT)
- Unió Sindical Obrera de Catalunya (USOC)
- Unió de Sindicats de Treballadors/es de l'Ensenyament de Catalunya (USTEC)
- SAÓ. Educació i formació permanent
- Instituto Paulo Freire
- Associació Catalana per a l'Educació, la Formació i la Recerca (ACEFIR)
- Fundació Escola Cristiana de Catalunya (FECC)
- Fundació Pere Tarrés
- Agència de migracions de Catalunya

7. PROCEDÈNCIA DE SOTMETRE L'EXPEDIENT A INFORMACIÓ PÚBLICA

Aquest projecte d'Ordre s'ha de sotmetre al dictamen del Consell Escolar de Catalunya i al tràmit d'informació pública.

Barcelona, 9 de març de 2022

Joan Cuevas Expósito

Director general d'Innovació, Digitalització i Recerca Educativa